

לזכרו

פטירתו מדום־לב בגיל 47 של
ד"ר יובל שחל, מרצה אהוב
ופופולארי, הכתה בהלם את בית־
הספר לתקשורת של המכללה למגהל

"יובל שחל נפטר", אמר לי חבר לספסל הלימודים, לפני כחודש. "נפטר", שאלתי בתדהמה. "מת", הוא ענה, "טרומבול". הייתי המום, עד בתי את המכללה מוקדם מהרגיל, ובלילה לא הצלחתי להירדם. איך זה יתכן?, הרי רק לפני מספר ימים קיבלתי ממנו אי-מייל, המביע תנחומים על פטירתה של אמי, חודש לפני כן. כולם סביבי מתים חשבתי, עד שנודמת כשר מותו של יובל לנגד עיני.

מקובל שכאשר אדם נפטר מספרים עליו דברים טובים, אפילו אם הם לא נכונים, אבל במקרה של יובל שחל באמת שיש הרבה דברים טובים לספר – איש רגיש ומרצה מרשים שנהג לעזור לסטודנטים רבים מחוץ לשעות הלימודים, ובייחוד לאלה שהגיעו מברית-המועצות לשעבר. לעיתים הוא אף היה מתקשר לסטודנטים באופן אישי ושואל כיצד מתקדמות העבודות שעליהם להגיש.

יובל שחל ז"ל. דיונים מפרים עם הסטודנטים

זה לא סוד, יובל היה המרצה האהוב עלי. מעור
לם לא השתעממתי בהרצאות שלו, שהיו מגוונות
להפליא: הוא הקרין סרטים, הביא אורחים מרת-
קים, קיים דיונים מפרים עם הסטודנטים, ותמיד
היה מתלוצץ ומעיר הערות ציניות. השפה הע-
ברית הייתה עבורו קודש הקודשים, והוא נחשב
לאבשלום קור של בית הספר לתקשורת. הוא היה
מתנסה ברהיטות, מתקן אנשים שטועים בדיבר
רם, ולא מהסס להוריד ציונים על טעויות ניסוח
וכתיב. לא בכדי הוא ריכז את הקורס "קריאה
וכתיבה אקדמית". באחד השיעורים סיפר שביקר
לאחרונה בסניף איקאה וראה דלת, עליה כתוב
"הכניסה אסורה לעובדים בלבד". במחאה על
הניסוח הקלוקל, שעלול להטעות אנשים לחשוב
שהכניסה לעובדים אסורה, פתח שחל את הדלת
וצעק לעובדים "צאו מכאן מיד, אתם לא רואים
שהכניסה לעובדים אסורה?" כזה הוא היה. סביר
להניח שאם היה באפשרותו לקרוא שורות אלה,
גם עליהן היה מעיר הערות.

יובל, הלוחאי ויטולנו, אני וחברי הסטודנטים,
לומר לך בפעם האחרונה עד כמה השפעת עלינו,
ועד כמה אנחנו מעריצים אותך. בכל זאת, אנחנו
מנסיים.

• אושוו בן סימון

מתוך "גלובס – הדור הבא". שיתוף פעולה של בית הספר לתקשורת

ועיתון "גלובס". יוני 2006

אדם אחד – ים של זכרונות

יובל התבדח באחד השיעורים ואמר כך, "מה זה פלורליזם שיוויוני ? אין דברים כאלה ! זה כמו לומר קניבל צמחוני.

דרך אגב.. אתם יודעים מה אוכל קניבל צמחוני ?

צמחים בבית לוויןשטיין".

ליאוי שין, סטודנט שנה ב.

"משהו אחד מיני רבים, אשר לקחתי מיובל קשור דווקא לתחום הספורט, והוא הכלל:

לא משנים כללים מהמשחק לאחר שהמשחק החל!

אימצתי את הכלל הזה בארגונים, בתקנונים ובהרבה מקומות נוספים".

פינף הלל נוסק, בית הספר לתיקשורת

בשעת צהריים יובל היה אומר: "אם אלך לישון עכשיו, לא אקום עד לפני מחר בבוקר"

סיגלית קנטווי.

מספר שבועות לפני מותו של יובל, לאחר אחד השיעורים של הקורס "לשון, חברה ותרבות" בו לימד את מישנתו של לודוויג ויטגנשטיין, הוא סיפר לי שבערב לפני השיעור

שקע בקריאת הביוגרפיה שלו ונמלא הערצה. אבל אז הוא אמר בעצב: "אני כבר לא

אהיה מישהו גדול כמו ויטגנשטיין או יאקובסון. אני לא יודע מה איתך, אבל אצלי זה

כבר אבוד".

ב-7 במאי (2006), יום א', בשיעור "לשון, חברה ותרבות" שהתחיל ב-10:30 בבוקר,

יובל ביקש מהסטודנטים להתכונן לקראת השיעור הבא שאמור היה לעסוק בניתוח של

כותרות העיתוננים. הוא ביקש שכל סטודנט יביא לשיעור שני גליונות של עיתוננים:

מעריב והארץ, שהתפרסמו ביום חמישי ה-11 במאי.

קיולין אינסי.

בית הספר לתקשורת

המסלול האקדמי
המכללה למינהל

411042	קוד הקורס:	קריאה וכתובה אקדמית ב'	שם הקורס:
1	מספר נ"ז:	קורס חובה לשנה ב'	סוג הקורס:
1	מספר ש"ס:	תשס"ו [2005-6], סמסטר א'	שנה וסמסטר:
		ציון עובר בקורס קריאה וכתובה אקדמית א'	דרישות קדם:
גבי כרמל ויסמן		ד"ר יובל שחל (מרכז הקורס) גבי שלי גפן	מרצה
גבי שרון רמר-ביאל		גבי כרמית ויסליץ	ומרצות:
		שעות קבלה:	גבי סיגל ברק-ברנדס 11:15-12:15 י"א 74

המרצים מקיימים שעות קבלה שבועיות. מועדיהן יימסרו בשיעור הראשון ויפורסמו בלוח המודעות.

מטרות/יעדי הקורס:

המשך הקורס קריאה וכתובה אקדמית א', בדגש על כתיבת טקסט אקדמי מורכב. הסבר, הבנה, תרגול וכתובה של טקסטים אקדמיים מסוגים שונים. הכנה מירבית לכתובה והגשה של עבודות סמינריוניות המסכמות סמינרים סמסטריאליים ושנתיים. 'על הדרך' – גם כתיבת תשובות טובות ומשכנעות בעבודות בית וכתובה אקדמית ורהוטה של עבודות הסטאז' עם סיום הלימודים. בקורס יינתנו כלים שישרתו גם את מי שלא ימשיכו אח"כ באקדמיה: העדפת עיקר על טפל והתבטאות בהירה.

תיאור תמציתי של הקורס:

קורס תשתית מתקדם, המקנה כלים להכרת כללי השיח והכתיבה הנהוגים בעולם האקדמי. דגש מרכזי יושם בקורס על רכישתן של מיומנויות הכתיבה והטיעון המקובלים באקדמיה וכן למידת אופני בניית עבודות סמינריוניות.

שיטת ההוראה:

שיעורים שבועיים שאורכם שעה אקדמית [45 דקות].

הנחיות המרצה:

טלפונים סלולאריים [גם SMS וכל פטנט אחר], מסטיקים, אוכל, שתייה, איחורים, יציאה מהכיתה וחזרה אליה באותו השיעור – כל אלה לא יהיו בקורס זה. תודה.

מבנה הסילבוס פותח ע"י רשות ההוראה והמזכר של המסלול האקדמי.

ת"א, דצמבר 2005

לסטודנטים בקורס קריאה וכתובה אקדמית ב'

התרגיל שקיבלתם בקורס הנ"ל [תרגיל מס. 2] אמור לאפשר לכם

להביא לידי ביטוי את היכולות האקדמיות שלכם.

לפיכך אתם אמורים לעשותו, מתחילתו ועד סופו. לא הספרניות.

ביקשתי מהספרניות שלא לעזור לכם בתרגיל זה, בוודאי לא בדרך

של האכלה בכפית. אולי לטווח קצר אתם מרוויחים מזה שמישהי

אחרת עושה את העבודה שלכם. לטווח ארוך – זה נגדכם [זה גם לא

מוסרי, לא אתי, לא אקדמי].

נא כבדו את ביה"ס שלנו שהוא גם שלכם, את האקדמיה וחוקיה, את

הספרייה והספרניות ובעיקר את עצמכם [אגב: את החומר הדרוש

לביצוע תרגיל זה כבר למדתם פעמיים לפחות: בקורס קריאה וכתובה

אקדמית א' ובהדרכת ספרייה. השתמשו בידע זה].

ד"ר יובל שחל

בהצלחה בתרגיל,

מרכז הקורס קריאה וכתובה אקדמית ב'

ומתאם הספרייה בביה"ס לתקשורת

שיעור מיובל - שיעור לחיים

אילנית אברישומי

באופן טבעי, אפשר היה לצפות ממרצה באקדמיה, שהלמידה ממנו תסתיים בתום השיעור ותסתכם בחומר שייכלל במבחן. לא כך היה יובל. ממנו אפשר היה ללמוד, והרבה, גם בשיחת חולין. כבר נאמר ונכתב על מה שהיה יכול להוביל אותו לפתוח בהרצאה שלמה, ומושלמת, עם הקדמה נכונה, הסבר תמציתי, נימוקים הגיוניים, מסקנה ברורה, ושורה תחתונה שלא מאפשרת לבן-שיחו דרך מילוט. והכל, ככה סתם באמצע המסדרון. זה היה יכול לקרות כשמישהו שוגה בעברית, כשאחד מתפרץ לדברי האחר או סתם כששואלים אותו מתי שעת הקבלה שלו. אם למשל היינו מפטטים אחד עם השני במהלך השיעור, אז כל מרצה נורמאלי היה פשוט מבקש שקט. אבל לא יובל. לא לא. כשהוא מבקש שקט זה כמו שאלה בפסיכומטרי. הוא היה שולח מבט חצי מאיים לכיוון המפטטים ושואל: "תגידו, זה מפריע לכם שאתם מפריעים לי או לא מפריע לכם שאתם מפריעים לי? מה אתם אומרים? כי אם זה מפריע לכם שאתם מפריעים לי, אז לא ברור למה אתם ממשיכים להפריע. אם זה לא מפריע לכם שאתם מפריעים לי, אז לי זה מאד מפריע שאתם מפריעים לי, ויותר מפריע לי שזה לא מפריע לכם שאתם מפריעים לי". כך יובל היה מקבל שקט בכיתה. מה זה שקט. דממה. היחידים שעשו רעש היו גלגלי המוח שלנו, שעד תום השיעור עוד ניסו לפענח את מה שהוא אמר.

פעם אחת, כשהייתי בשנה ג', התקשרתי אליו כדי לבקש את עזרתו בעניין מנהלתי מסוים. בעוד אני מסבירה לו במה הדברים אמורים, הוא נזף בי על שלא הטרחתי את עצמי להגיע לאיזה הפגנה למען השלום שהתקיימה באותו ערב. כשהשבתי לו שאני ממלאת את חובתי האזרחית בקלפי ולא בכיכרות, מצאתי עצמי מאזינה להרצאה שלמה, על הדרך שבה מדינת ישראל צריכה לטפל בבעיותיה. וכל זה בזמן שאני מחפשת חניה ברחובות ירושלים, והוא, צועד לכיוון ההפגנה ברחובות תל-אביב. שיחת הטלפון הזו לא הייתה אמורה להמשך יותר משלוש דקות. אלא שבסופו של דבר כבר הספקתי למצוא חנייה, להיכנס הביתה, להכין קפה, כשהוא עדיין מסביר לי למה זה חשוב לבוא להפגנה. "בסדר, בהפגנה הבאה אשתדל יותר", ניסיתי להיחלץ בעור שיני. "מה לגבי הבעיה שסיפרתי לך עליה?". "תתקשרי מחר לדליה". הוא עונה. "לא בטוח שזה בתחום שלה אבל תנסי לבדוק אם היא יכולה לעזור. תגידי שאני הפנית אותך ותעדכני אותי".

למחרת פניתי לדליה, והסברתי גם לה במה דברים אמורים. היא לא כל כך הבינה איך העניין קשור אליה, והפנתה אותי חזרה ליובל. באותו ערב קיבלתי מיובל מייל: "אילנית שלום. תתקשרי אלי עוד היום". אז התקשרתי.

אני: "יובל שלום, מה נשמע?"

יובל: "דיברתי עם דליה. היא אמרה לי שהיית אצלה, שצעקת עליה והתחצפת"

אני: "מה?????"

יובל: "אני מצטער, אני לא מוכן שהדברים יתנהלו כך"
אני: "אבל אני לא צעקתי ולא התחצפתי"
יובל: "זה מה שהיא אמרה לי. היא כעסה מאד"
אני: "יובל, אני נשבעת לך שאני לא צעקתי עליה ולא התחצפתי"
יובל: "אני מבקש שתלכי לדבר איתה, ואם צריך תתנצלי בפניה"
אני: "אבל על מה? אני בכלל לא מבינה על מה אתה מדבר? אני לא התחצפתי אליה"
יובל: "תיגשי אליה שוב ותישרי קו. חבל. היא יכולה לעזור בעניין שלך. קודם כל תתנצלי בפניה, ואח"כ אני כבר אקח את העניין שלך לטיפול"
אני: "אבל אני שוב מסבירה לך שלא התחצפתי אליה"
יובל: "דברי איתה. תתנצלי וזהו"
אני: "בסדר, אני אדבר איתה, אני לא מבינה מה קורה פה אבל אני אבדוק את זה איתה"
יובל: "טוב. תעדכני אותי ונראה איך ממשיכים לטפל בעניין"

למחרת ניגשתי לדליה וניסיתי להבין ממנה במה חטאתי. אחרי כמה משפטי הסבר מצידה, התחלתי להבין שהייתה כאן יותר מאי הבנה. מדבריה התעוררה בי תחושה שהיא מבלבלת ביני לבין סטודנטית אחרת, אבל היא הייתה כל כך פגועה שלא ממש ידעתי איך לצאת מהכעס שלה, גם אם בטעות יסודו. אז פשוט עשיתי כמצוות יובל, וניסיתי ליישר איתה קו מבלי לזהות עד הסוף איפה בדיוק הוא התעקס. גם היה לי ברור שאין טעם. אז התנצלתי על אי הנעימות ומשם המשכתי ישר לחדרו של יובל.

יובל: "נו..."
אני: "תקשיב. אני שוב נשבעת לך שלא צעקתי עליה ולא התחצפתי. דיברתי איתה עכשיו ויש לי הרגשה שהיא בלבלה ביני לבין מישהי אחרת"
יובל: "יכול להיות. גם אני חשבתי שאולי הייתה אי הבנה"
אני: "אז למה ביקשת שאתנצל. אני הלכתי לדבר איתה ולהתנצל רק בגלל שאתה אמרת. אבל כבר אתמול אמרתי לך שלא היה שום דבר כזה"
יובל: "נו... והתנצלת?"
אני: "בערך, אמרתי שאני מצטערת על אי הנעימות"
יובל: "יופי"
אני: "מה יופי? אני מסבירה לך שלא היו דברים מעולם"
יובל: "אילנית, עזבי את זה, מה זה משנה, נניח שבאמת הייתה אי הבנה, עדיף שתסגרי את זה. היא הרגישה פגועה, גם אם זה בטעות, ליישר קו זה הכי נכון במצב כזה. כן אמרת או לא אמרת, זה לא שווה להתווכח. עזבי, לא חשוב, אז התנצלת וזהו, עכשיו אני כבר אטפל בעניין. אז רגע, איפה הדברים עומדים עכשיו?"

כן, כפי שכבר אמרתי: הקדמה נכונה, הסבר תמציתי, נימוקים הגיוניים, מסקנה ברורה, ושורה
תחתונה שלא מאפשרת דרך מילוט.

אילנית אברישומי

ירושלים 2007/5/2

avrilani@netvision.net.il